

İŞTİRAK NAFKASI NEDİR? İŞTİRAK
NAFKASINI KİM ÖDER? İŞTİRAK
NAFKASI NE ZAMANA KADAR ÖDENİR?

İŞTİRAK NAFKASI

İştirak Nafkasına İlişkin Yasal
Düzenleme

Stj. Av. Şeyma ÖZKÖK GUVÇİ

İŞTİRAK NAFAKASI NEDİR? İŞTİRAK NAFAKASINI KİM ÖDER? İŞTİRAK NAFAKASI NE ZAMANA KADAR ÖDENİR?

İştirak nafakasının düzenlendiği Medeni Kanun'un 182. Maddesi hükmü şöyledir: "(1) Mahkeme boşanma veya ayrılığa karar verirken, olanak buldukça ana ve babayı dinledikten ve çocuk vesayet altında ise vasinin ve vesayet makamının düşüncesini aldıktan sonra, ana ve babanın haklarını ve çocuk ile olan kişisel ilişkilerini düzenler.

(2) Velâyetin kullanılması kendisine verilmeyen eşin çocuk ile kişisel ilişkisinin düzenlenmesinde, çocuğun özellikle sağlık, eğitim ve ahlâk bakımından yararları esas tutulur. **Bu eş, çocuğun bakım ve eğitim giderlerine gücü oranında katılmak zorundadır.**

(3) Hâkim, istem hâlinde irat biçiminde ödenmesine karar verilen bu giderlerin gelecek yıllarda tarafların sosyal ve ekonomik durumlarına göre ne miktarda ödeneceğini karara bağlayabilir."

İştirak nafakası, madde metninden anlaşıldığı üzere velayet kendisine verilmeyen eş tarafından ödenir. İştirak nafakası ödenmesi taraflardan birinin talebine bağlı değildir. Kamu düzeninden kabul edilir. Bu sebeple talep edilmese dahi hakim tarafından bu konuda bir karar verilmek durumundadır. Boşanmanın anlaşmalı olarak gerçekleşmiş olması ve taraflar arasında yapılan anlaşmada iştirak nafakasına ilişkin bir madde bulunmaması ve hakimin anlaşmayı bu şekilde hükme bağlaması, ileride ayrı bir dava açılarak iştirak nafakası talep edilmesine engel değildir. Zira yukarıda da bahsettiğim gibi iştirak nafakası kamu düzeninden olup, şartları var ise velayet kendisine bırakılmayan eş, çocuğun bakım ve eğitim giderlerine katılmak zorundadır.

Boşanma davası sırasında maddi olarak iyi durumdaydınız bu yüzden iştirak nafakası talep etmediğinize dair karşı taraf ile bir sözleşme imzaladığınızı var sayalım. Ancak daha sonra koşullar değişti ve eski maddi yeterliliğinizi kaybettiniz. Bu demek değildir ki siz iştirak nafakasından feragat ettiğiniz için bir daha asla talep edemezsiniz. Burada önemli birkaç faktör vardır. İştirak nafakası aslında çocuk lehine bir şey olduğu için sizin feragatiniz geçerli değildir. Koşulları var ise kanun zorunlu tutmuştur. Bunun dışında sözleşmenin geçerli olduğunu varsaydığımız ihtimalinde dahi değişen ve gelişen koşullar söz konusudur. Çocuk büyüdükçe ihtiyaçları artacaktır. Eğitim, beslenme, giyim-kuşam. Bu değişen koşullar sebebi ile de siz eskiden çocuğun bütün ihtiyaçlarına yetebiliyorken, yetersiz kalabilirsiniz. Bu halde de iştirak nafakası için dava açarak talepte bulunma imkanınız vardır. Feragat sözleşmesi imzalamış olmanız sonucu değiştirmeyecektir. İştirak nafakasını çocuk ergin oluncaya kadar her zaman talep edebilirsiniz. Ya da boşanma tarihi itibariye karşı taraf maddi anlamda yetersiz olduğu için iştirak nafakasının koşulları oluşmamıştı, bu yüzden nafakaya hükmedilmedi diyelim. Zaman içerisinde karşı tarafın durumunda meydana gelen iyileşme sonucu, velayet kendisine bırakılan eş, iştirak nafakası istemi ile mahkemeye başvurabilecektir. Velayet sahibi dışında, ayırt etme gücüne sahip küçük de iştirak nafakası talep etme hakkına sahiptir.

İştirak nafakası, nafakaya hükmedildiği tarihten, çocuk ergin olana kadar ödenmeye devam eder. Yargıtay'ın yerleşik içtihatlarına göre ise, çocuk eğitimine devam ettiği sürece ödenmeye devam eder. Ancak; kanunda çocuk ergin oluncaya kadar ödeneceği öngörüldüğü için, ergin olduğu tarihte sona erer. Devam edebilmesi için mahkemeye başvurmak suretiyle yeniden talepte bulunmanız gerekmektedir. Bu halde eğitiminiz sona erene kadar iştirak nafakası ödenmeye devam edecektir. Burada reşit olduktan sonra ödenen iştirak nafakası ile yardım nafakası birbirine karıştırılmamalıdır.

Stj. Av. Şeyma ÖZKÖK GUVÇI